

**Аналіз вітчизняного досвіду підготовки вчителів початкових класів та його
впровадження в освітньо-професійні програми
013.00.01/1.А3.00.01 Початкова освіта
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка**

При формулюванні мети, результатів, змісту освітніх компонентів освітньо-професійних програм 013.00.01/1.А3.00.01 Початкова освіта вивчався досвід реалізації вітчизняних освітньо-професійних програм підготовки фахівців зі спеціальності 013/А3 Початкова освіта завдяки партнерській взаємодії НПП кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка з українськими колегами-партнерами під час наукових заходів, круглих столів, участі в освітніх проєктах, аналізу наукових публікацій, сайтів ЗВО тощо.

У процесі оновлення ОП було проаналізовано та обговорено такі бакалаврські програми інших ЗВО України:

- «Початкова освіта» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,
- «Початкова освіта» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини,
- «Початкова освіта» Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського,
- «Початкова освіта» Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Щороку на засіданнях кафедри початкової освіти обговорюються ключові аспекти, особливості змісту і структури, освітні компоненти ОП «Початкова освіта» вітчизняних ЗВО та враховується досвід підготовки вчителів початкових класів (Протокол №3 від 05.03.2025, Протокол №3 від 06.03.2024, Протокол №1 від 08.02.2023, Протокол №4 від 04.05.2022, Протокол №10 від 03.03.2021 р.).

Заклад вищої освіти	Ключові акценти ОП	Особливості змісту та структури	Врахування в ОП 013.00.01 Початкова освіта КСУБГ
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка	Компетентнісна підготовка, поєднання навчання і досліджень	Освітній процес реалізації ОП забезпечується сучасним навчально-методичним середовищем: Навчально-наукова лабораторія інноваційних освітніх рішень, Естетотерапевтичний освітній хаб, Навчально-наукова лабораторія Лінгводидактики початкової освіти.	Створення інноваційного освітнього простору на Факультеті педагогічної освіти для набуття практичних умінь: Центр інноваційних освітніх технологій (https://surl.li/puabyr), Центр самопізнання та саморозвитку (https://surl.li/clnsna), Студія педагогічної супервізії (https://surl.li/etrjne),

		Студенти залучаються до конференцій і наукової діяльності, беруть участь в академічній мобільності	Наставницька студія НУШ (https://surl.lu/wmtfzg), соц. проєкт «Родина hub» (https://surl.li/ayqmxw) Посилення дослідницької складової підготовки (PH11) Реалізується флагманський проєкт «Травма-інформоване навчання студентів: інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка» (період реалізації 2023-2027 рр.).
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	Практикоорієнтована підготовка, формування методичної компетентності	Значна увага методикам навчання освітніх галузей початкової школи, педагогічній практиці, психолого-педагогічній підготовці Діють: Науково-дослідна лабораторія «Модернізація початкової освіти» та Центр інноваційних освітніх технологій	Формування готовності до реалізації концепції НУШ (PH5,7,9,10,12), інтегрованого навчання (PH6) та партнерської педагогіки (PH8)
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського	Практико-дослідницька модель підготовки вчителя початкових класів, інтеграція інклюзивної педагогіки	системне формування інклюзивної компетентності майбутніх учителів початкової школи, інтеграція європейських підходів у підготовку бакалаврів початкової освіти, системна педагогічна практика	Формування методико-математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів. У межах ОП упроваджено авторські підходи С. Скворцової в ОК 11 (3.10) «Математична і природнича освіта: Математика з методикою навчання» та ОК 4 «Предметна дидактика математичної освітньої галузі» (2.10), що забезпечують

			інтеграцію математичного змісту та методики його викладання, орієнтацію на компетентнісну модель НУШ та формування готовності здобувачів до ефективного навчання математичної освітньої галузі в початковій школі. Ведено до ОК6 Педагогіка ЗМ Інклюзивна освіта
Український державний університет імені Михайла Драгоманова	Інноваційна педагогіка, цифровізація та індивідуалізація навчання	міждисциплінарна підготовка майбутнього вчителя початкових класів, формування професійної готовності через системну практичну діяльність; персоналізація професійної підготовки; методики викладання освітніх галузей; ОК (ПП2.10) «Педагогіка партнерства з основами інклюзивного навчання в НУШ»	ОП 013.00.01 Початкова освіта орієнтується на інноваційні педагогічні технології; впроваджено сучасні освітні підходи у підготовку вчителя початкових класів; Впроваджено ОК6 «Педагогіка,» що включає ЗМ Педагогіка загальна, Дидактика початкової школи, Інклюзивна освіта, Педагогічне партнерство (3.10)

Зіставлення цілей і результатів навчання з аналогічними вітчизняними ОП, дозволяє стверджувати про академічну узгодженість програми, її конкурентоспроможність та орієнтацію на актуальні потреби сучасної початкової освіти. Цей аналіз показав, що суттєві відмінності у змісті ОП є незначними і відображені переважно у назвах освітніх компонентів, їхньому змісті та обсязі годин. У контексті аналізу змісту аналогічних освітніх програм українських закладів вищої освіти, інтерес групи розробників викликала наявність в програмах Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка інтегрованого освітнього компонента «Методика навчання соціальної і здоров'язбережувальної та фізкультурної освітніх галузей». У версії ОП 2024 року була сформульована освітня компонента у такій редакції «Соціальна і здоров'язбережувальна та фізкультурна освіта: Методика навчання

освітніх галузей «Соціальна і здоров'язбережувальна та фізкультурна освіта», реалізація якого забезпечує формування РН05-10.

Щорічно кафедра початкової освіти є співорганізатором Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення» ПНПУ ім. В. Г. Короленка (<https://surl.li/wnufpu>), що дозволяє академічній спільноті оперативно реагувати на нові наукові виклики для удосконалення/оновлення ОП.

У 2023 році на Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції (з міжнародною участю) «Інноваційні освітні практики підготовки сучасного педагога в умовах реалізації концепції «Нова українська школа», організатором якої була кафедра початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, обговорювалися інноваційні вітчизняні та зарубіжні підходи підготовки вчителя початкових класів в умовах освітніх реформ та соціально-політичних змін; реалізації концептуальних засад Нової української школи в початковій освіті; психолого-педагогічних та методичних аспектів реалізації освітньо-професійних програм Початкова освіта; освітніх практик підготовки вчителя до організації дистанційного та інклюзивного навчання молодших школярів; патріотичного виховання учнів у підготовці вчителя початкових класів в умовах суспільно-освітніх трансформацій сьогодення (<https://surl.cc/woqzdr>) тощо.

У травні 2024 року в межах круглого столу «Якісні виміри вищої педагогічної освіти та освіти дорослих в умовах суспільно-політичних викликів», організованого кафедрою початкової освіти Факультету педагогічної освіти Університету Грінченка, обговорювалися актуальні питання:

- якості підготовки майбутнього вчителя початкових класів крізь призму інноваційного функціонування освітнього простору Факультету педагогічної освіти щодо реалізації ОП 013.00.01 Початкова освіта (Г.Бондаренко);
- якості організації на Факультеті педагогічної освіти е-навчання майбутніх учителів початкових класів (Т. Мієр);
- критеріїв оцінювання якості освітніх програм закладів вищої освіти України (Н. Сіранчук);
- якості професійної підготовки майбутніх учителів у сучасних умовах (О. Біляковська) та ін. (<https://surl.li/wrbwqb>).

Джерела:

Освітні програми «Початкова освіта» Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. URL: <https://pnpu.edu.ua/osvitni-programi>

Освітні програми «Початкова освіта» Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: <https://fpo.udpu.edu.ua/pochatkova-osvita-bakalavr>

Освітні програми «Початкова освіта» Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. URL: <https://pdpu.edu.ua/kaf-poch/kafedra-pedagogichnikh-tekhnologij-pochatkovoji-osviti#opp>

Освітні програми «Початкова освіта» Український державний університет імені Михайла Драгоманова. URL: <https://pf.udu.edu.ua/osvita/osvitni-prohramy>